

Received: February 14, 2025

Revised: February 28, 2025

Accepted: March 01, 2025

การเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต
ในการบูรณาการการเรียนการสอนร่วมกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
Experiential Learning of Bachelor of Communication Arts Students
in Integrating Teaching and Learning with the Thai Media Fund

ชินีเพ็ญ มะลิสุวรรณ (Chineephen Malisuwana)¹

E-mail: chineephen.s@yru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเรื่องการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตในการบูรณาการการเรียนการสอนร่วมกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์กลุ่มนักศึกษาตามความถนัดสำหรับการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตในการบูรณาการการเรียนการสอนร่วมกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ 2) เรียนรู้ตามสภาพจริงของนักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตในการบูรณาการการเรียนการสอนร่วมกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และ 3) นำเสนอผลลัพธ์ที่ได้จากการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตในการบูรณาการการเรียนการสอนร่วมกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ทั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเฉพาะเจาะจง คือ นักศึกษาในรายวิชาการสื่อสารเพื่อการพัฒนาชายแดนใต้ จำนวน 25 คน ใช้วิธีการสนทนากลุ่ม และการสังเกต แบ่งตามบทบาทหน้าที่ของนักศึกษาในการเรียนรู้ตามสภาพจริง และผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนิเทศศาสตร์ จำนวน 3 คน โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการพรรณนาวิเคราะห์ ตรวจสอบข้อมูลผ่านเทคนิควิธีการตรวจสอบสามเส้า

¹ หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์ธุรกิจและนวัตกรรมการสื่อสาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

(Bachelor of Communication Arts Program Department of Business Communication and Communication Innovation Faculty of Management Science Yala Rajabhat University)

ผลการวิจัย พบว่า การเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักศึกษาผ่านการบูรณาการการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานภายนอก ควรเริ่มต้นจากความยืดหยุ่นด้านรายวิชาและการกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงานจริงของนักศึกษา โดยผู้สอนควรมีเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายในห้องเรียนเพื่อให้ นักศึกษาสามารถนำแนวคิดหลักการ ทฤษฎีมาปฏิบัติใช้ได้จริง ซึ่งก่อนการเรียนรู้ตามสภาพจริง ผู้สอนควรวิเคราะห์ความถนัดของนักศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีความสุขกับการทำงานและสามารถนำความรู้ที่มี ทักษะที่มี รวมไปถึงความชอบส่วนตัวไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานจริง ผ่านการบูรณาการกับหน่วยงานภายนอกตามศาสตร์ที่ศึกษามา เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม อาทิ หลักสูตร ผู้สอน นักศึกษา รวมไปถึงสถานประกอบการ หรือหน่วยงานภายนอก

คำสำคัญ การเรียนรู้ตามสภาพจริง หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต การบูรณาการการเรียนการสอน
กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

Abstract

This classroom action research on experiential learning among students in the Bachelor of Communication Arts program, integrating teaching and learning with the Thai Media Fund, aims to: (1) analyze student groups based on their aptitudes for authentic learning in the Communication Arts program through the integration of teaching and learning with the Thai Media Fund; (2) explore the authentic learning experiences of students in this program through such integration; and (3) present the outcomes of authentic learning for Communication Arts students within this integrated approach. The research employed a qualitative methodology, selecting key informants through purposive sampling. The participants included 25 students enrolled in the course “Communication for Development in the Southern Border”, who were engaged through focus group discussions and observations based on their roles in the authentic learning process. Additionally, three media production experts and communication scholars were interviewed in-depth. Data were analyzed using descriptive analysis and triangulation techniques for validation.

The findings reveal that authentic learning experiences for students, facilitated through collaboration with external organizations, should begin with flexibility in course structures and work schedules. Instructors should employ diverse teaching strategies in the classroom to help

students effectively apply concepts, principles, and theories in real-world practice. Prior to engaging in authentic learning, instructors should assess students' aptitudes to ensure they enjoy their work and can integrate their knowledge, skills, and personal interests into practical applications. This integration with external organizations, aligned with their field of study, helps address the needs of all stakeholders, including academic programs, instructors, students, and external organizations or workplaces.

Keywords: Authentic Learning, Communication Arts Program, Integration of Teaching and Learning, Thai Media Fund

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีและสื่อมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การเรียนรู้ตามสภาพจริง (Experiential Learning) ได้รับความสนใจมากขึ้น เนื่องจากเป็นวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นในการเตรียมนักศึกษาให้พร้อมต่อการเผชิญกับสถานการณ์จริงในโลกการทำงานที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การเรียนรู้ตามสภาพจริงถือเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมโดยตรงในการปฏิบัติหรือทำกิจกรรมจริงที่มีลักษณะใกล้เคียงกับสถานการณ์ในโลกจริง ซึ่งแตกต่างจากการเรียนรู้ในห้องเรียนที่ใช้เพียงการฟังบรรยายหรือการอ่านหนังสือเท่านั้น ตัวอย่างเช่น การทำโครงการที่ต้องแก้ปัญหาจริง การทำงานร่วมกับผู้มีประสบการณ์ หรือการผลิตสื่อที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ (Kolb, 2015) การเรียนรู้ตามสภาพจริงช่วยให้นักศึกษาสามารถพัฒนาทักษะหลายด้าน เช่น การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการนำทฤษฎีที่ได้เรียนรู้มาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง ซึ่งทักษะเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญในโลกที่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและการสื่อสาร (Beard & Wilson, 2006) ในขณะเดียวกัน การเรียนรู้ตามสภาพจริงยังส่งผลให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวและเรียนรู้จากประสบการณ์โดยตรง ซึ่งมีประสิทธิภาพในการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะที่ลึกซึ้งมากขึ้น ทั้งนี้ นักศึกษาจะสามารถต่อยอดความรู้จากการทำงานจริง และมักจะได้รับข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อพัฒนาทักษะการทำงานของตนให้ดีขึ้น นอกจากนี้ การเรียนรู้ตามสภาพจริงในปัจจุบันยังเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในแง่ของการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในด้านเทคโนโลยีและสื่อ เพราะในการศึกษาเหล่านี้ผู้เรียนต้องใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัยที่เกี่ยวข้องกับสายงานหรือสาขาวิชาของตน การเรียนรู้ที่เกิดจากประสบการณ์นี้สามารถปรับใช้ได้จริงในโลกการทำงานที่มีความท้าทายและความไม่แน่นอนสูงขึ้นทุกวัน (ศิริประเสริฐศักดิ์ และคณะ, 2566; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564; น้ำฝน แหวนเงิน, 2567)

ความต้องการนักนิเทศศาสตร์ ได้ขยายวงในการทำงานในสังคมที่มากกว่าเดิม ทั้งงานด้านราชการ เอกชน องค์กรสื่อ องค์กรธุรกิจ งานวิชาการ งานส่งเสริมการตลาด งานภาคบันเทิง และอื่น ๆ ที่มีความสำคัญ และเป็นที่ต้องการขององค์กรทุกประเภทเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับข้อมูลของ ศาสตราจารย์ ดร.วิเลิศ ภูริวัชร อธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แลงข้อมูลรายงาน “Future of Jobs 2025” ซึ่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นตัวแทนหนึ่งเดียวในประเทศไทยร่วมกับ World Economic Forum ในการเสนอแนวทาง เพื่อรับมือการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานในระหว่างปี 2568 - 2573 โดยพบว่า การผสมผสานเทคโนโลยีใหม่ ๆ ให้เข้ากับการทำงานเชื่อมโยงเทคโนโลยีล้ำสมัยเพื่อสร้างนวัตกรรมที่เพิ่มคุณค่าและความสามารถในการแข่งขันเป็นหนึ่งในกลยุทธ์สำคัญที่เชื่อมโยงกับศาสตร์ด้านนิเทศศาสตร์ (วิเลิศ ภูริวัชร, 2568) ทั้งนี้ หลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับด้านนิเทศศาสตร์ควรเน้นความเข้าใจในการดำเนินการวางระบบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ตั้งแต่การออกแบบ ความคิดสร้างสรรค์ การวางแผนกลยุทธ์ และวิธีการใช้สื่อต่าง ๆ เช่น สื่อวิทยุโทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง สื่อใหม่ รวมไปถึงการใช้ถ้อยคำ ภาษา และการสื่อความหมายที่เหมาะสม ตลอดจนมีความเข้าใจจริงต่อภารกิจในการสื่อสารขององค์กร สื่อสารมวลชน การประชาสัมพันธ์และการโฆษณาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยปรับได้กับบริบททางสังคมอย่างมีความรับผิดชอบและจริยธรรม (คณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต, 2568) ซึ่งความรับผิดชอบต่อสังคมและจริยธรรมเหล่านี้ สอดคล้องกับพันธกิจของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

ทั้งนี้ หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะและความรู้ที่จำเป็นสำหรับการทำงานของนักศึกษา โดยมีการบูรณาการการเรียนการสอนกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ เพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารที่มีจริยธรรมและสร้างสรรค์ ซึ่งกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อและการสร้างสรรค์สื่อ การบูรณาการนี้ไม่เพียงแต่ช่วยให้นักศึกษามีความรู้และทักษะในการสร้างสื่อที่มีคุณภาพและสร้างสรรค์ แต่ยังเสริมสร้างการรับผิดชอบต่อสังคมในกระบวนการผลิตสื่อ และการตระหนักถึงผลกระทบของสื่อที่สามารถส่งผลต่อสังคมและวัฒนธรรม โดยการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงจะช่วยให้นักศึกษาพัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญและใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการผลิตสื่อที่เหมาะสมและมีคุณภาพ

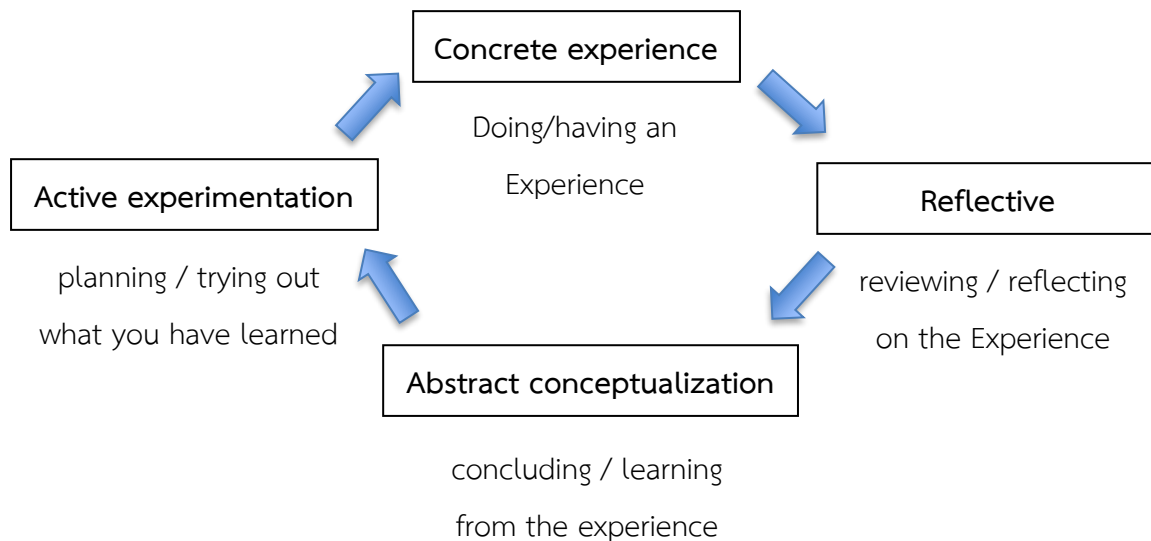
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์กลุ่มนักศึกษาตามความถนัดสำหรับการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตในการบูรณาการการเรียนการสอนร่วมกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
2. เพื่อเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตในการบูรณาการการเรียนการสอนร่วมกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

3. เพื่อนำเสนอผลลัพธ์ที่ได้จากการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตในการบูรณาการการเรียนการสอนร่วมกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา: Kolb's Experiential Learning Cycle (Kolb, D. A.,1984)

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเรื่องการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตในการบูรณาการการเรียนการสอนร่วมกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ มีขอบเขตด้านเนื้อหาในการศึกษา ประกอบด้วย 1) วิเคราะห์กลุ่มนักศึกษาตามความถนัดสำหรับการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตในการบูรณาการการเรียนการสอนร่วมกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ 2) เรียนรู้ตามสภาพจริงของนักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตในการบูรณาการการเรียนการสอนร่วมกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และ 3) นำเสนอผลลัพธ์ที่ได้จากการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตในการบูรณาการการเรียนการสอนร่วมกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

2. ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย นักศึกษาในรายวิชาการสื่อสารเพื่อการพัฒนาชายแดนใต้ จำนวน 25 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนิเทศศาสตร์ จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 28 คน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

จังหวัดยะลา และจังหวัดปัตตานี

นิยามศัพท์

การเรียนรู้ตามสภาพจริง หมายถึง แนวทางการศึกษาโดยการให้นักศึกษาในรายวิชาการสื่อสารเพื่อการพัฒนาชายแดนใต้ ได้มีโอกาสเรียนรู้จากประสบการณ์จริงในสภาพแวดล้อมที่ใกล้เคียงกับการทำงานด้านนิเทศศาสตร์ที่พวกเขาจะเผชิญในชีวิตจริง ซึ่งเน้นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ การนำทฤษฎีไปใช้ในสถานการณ์จริง และการแก้ปัญหาจริงผ่านการบูรณาการการทำงานร่วมกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

การบูรณาการการเรียนการสอน หมายถึง การนำเอาเนื้อหาจากรายวิชาการสื่อสารเพื่อการพัฒนาชายแดนใต้กับกิจกรรมการพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์มาสร้างการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสามารถมองเห็นความเชื่อมโยงระหว่างความรู้ที่เรียนกับการปฏิบัติงานจริง

ผลลัพธ์ที่ได้จากการเรียนรู้ตามสภาพจริง หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการศึกษาและฝึกปฏิบัติในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับการทำงานด้านนิเทศศาสตร์ผ่านการบูรณาการร่วมกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. อาจารย์ผู้สอนในศาสตร์ด้านนิเทศศาสตร์สามารถนำข้อค้นพบจากงานวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้

2. หลักสูตรสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้มาจัดกระบวนการเรียนการสอนในลักษณะการเรียนรู้ตามสภาพจริงร่วมกับการบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้จริง

วิธีการวิจัย

รูปแบบการวิจัย ในการดำเนินการศึกษาวิจัยผู้วิจัยได้เลือกวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยเลือกแบบเจาะจง รวมทั้งสิ้น 28 คน ได้แก่

1. นักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต ซึ่งเป็นนักศึกษาทั้งหมดในรายวิชาการสื่อสารเพื่อการพัฒนาชายแดนใต้ เนื่องจากผลลัพธ์ทางการเรียนรู้มีผลกระทบต่อการผลิตผลงานสร้างสรรค์ คุณธรรม จริยธรรมที่ส่งผลกระทบต่อผู้รับสารในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวนทั้งสิ้น 25 คน

2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนิเทศศาสตร์ โดยพิจารณาจากรางวัลที่ได้รับและประสบการณ์การทำงาน จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้วิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบสนทนากลุ่ม และแบบสังเกต โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่านในการตรวจสอบเครื่องมือ

1. **แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง** ประกอบด้วย 4 ตอน คือ 1) ข้อมูลทั่วไป 2) การวิเคราะห์กลุ่มนักศึกษาตามความถนัดสำหรับการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตในการบูรณาการการเรียนการสอนร่วมกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ 3) ผลลัพธ์ที่ได้จากการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตในการบูรณาการการเรียนการสอนร่วมกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และ 4) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ตามสภาพจริง

2. **แบบสนทนากลุ่ม** ประกอบด้วย 3 ตอน คือ 1) ข้อมูลทั่วไป 2) เรียนรู้ตามสภาพจริงของนักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตในการบูรณาการการเรียนการสอนร่วมกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และ 3) ข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ตามสภาพจริง

3. **แบบสังเกต** ซึ่งมีรายละเอียดการสังเกตพฤติกรรมนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับ 1) การวิเคราะห์กลุ่มนักศึกษาตามความถนัดสำหรับการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตในการบูรณาการการเรียนการสอนร่วมกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ 2) การเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตในการบูรณาการการเรียนการสอนร่วมกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และ 3) ผลลัพธ์ที่ได้จากการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตในการบูรณาการการเรียนการสอนร่วมกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม และการสังเกต โดยมีการติดต่อผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลวิจัยและแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยในเบื้องต้น จัดเตรียมประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มกับผู้ให้ข้อมูล

หลัก พร้อมทั้งนัดวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม โดยขออนุญาตบันทึกเสียงในระหว่างการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และจัดบันทึกข้อมูล ทั้งนี้ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลประมาณ 3 ชั่วโมงต่อคน และการสังเกตผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอน รวมไปถึงการปฏิบัติงานจริงของผู้ให้ข้อมูล หลักระหว่างกิจกรรมที่บูรณาการร่วมกันกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม และการสังเกต ซึ่งให้ความสำคัญกับมุมมองของผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ตามประเด็นเนื้อหาที่ศึกษา แบ่งแยกเป็นกลุ่มตามเนื้อหา ตัวแปร และประเด็นหลักตามที่กำหนด คัดสรรข้อมูลที่ต้องการ และนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปพร้อมข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเรื่อง “การเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตในการบูรณาการการเรียนการสอนร่วมกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์” มีผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 การวิเคราะห์กลุ่มนักศึกษาตามความถนัดสำหรับการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตในการบูรณาการการเรียนการสอนร่วมกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

การศึกษาความสามารถและทักษะของนักศึกษาผ่านการวิเคราะห์นักศึกษาจากผลการเรียนรู้ด้านความสามารถในการผลิตเนื้อหา การใช้เทคโนโลยี ทักษะการทำงานกลุ่ม รวมไปถึงการสัมภาษณ์เพื่อทำความเข้าใจความสนใจส่วนบุคคล เช่น การผลิตสื่อดิจิทัล การสื่อสารผ่านสื่อมวลชน การสร้างสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ และการสังเกตการทำงานกลุ่ม ผ่านการดูแลกระบวนการทำงานกลุ่มเพื่อวัดทักษะนักศึกษา เช่น การเป็นผู้นำกลุ่ม การประสานงาน หรือการเสนอความคิดเห็น ทั้งนี้จากการวิเคราะห์กลุ่มนักศึกษาตามความถนัด พบว่า สามารถจัดประเภทนักศึกษาออกเป็น 4 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มนักแสดง 2) กลุ่มผู้กำกับ ติดต่อประสานงาน 3) กลุ่มผลิตเนื้อหา และ 4) กลุ่มถ่ายทำและตัดต่อ

วัตถุประสงค์ที่ 2 การเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตในการบูรณาการการเรียนการสอนร่วมกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

1. กลุ่มนักแสดง

จากการศึกษา พบว่า นักศึกษาจะได้รับหน้าที่ในการแสดงบทบาทตามที่กำหนดในโครงการของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ซึ่งมีเนื้อหาในการนำเสนอเกี่ยวกับกลุ่มเด็กกำพร้าในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในหลายบทบาท อาทิ เด็กกำพร้าจากสถานการณ์ความไม่สงบ คนในครอบครัวของเด็ก

กำพริ้ว เพื่อนที่กำพริ้ว โดยนักศึกษาจะได้ฝึกทักษะด้านการแสดง การสื่อสารผ่านร่างกาย และการแสดงออกทางอารมณ์ รวมถึงการฝึกการทำงานเป็นทีมในขณะถ่ายทำ ผ่านการบูรณาการในการสร้างสื่อที่ปลอดภัยและสร้างสรรค์ การแสดงที่มีคุณค่าทางสังคม โดยเน้นการถ่ายทอดข้อความที่เหมาะสมและมีประโยชน์ต่อสังคม

ภาพที่ 2 นักศึกษาในการเรียนรู้ตามสภาพจริงบทบาทนักแสดง

2. กลุ่มผู้กำกับ ติดต่อ ประสานงาน

จากการศึกษา พบว่า นักศึกษาจะรับผิดชอบในการกำกับแสดง การกำกับถ่ายทำ รวมถึงการติดต่อประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ เช่น การติดต่อกับนักแสดง ผู้ผลิตเนื้อหา หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสื่อ ส่งผลให้เกิดทักษะในการบริหารจัดการการผลิตสื่อ การวางแผนและการตัดสินใจในสถานการณ์ต่าง ๆ รวมถึงการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในการประสานงานทั้งในและนอกสถานที่ถ่ายทำ เกิดการบูรณาการ การนำความรู้ในการกำกับและประสานงานมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสื่อที่มีความปลอดภัย สร้างสรรค์ และสอดคล้องกับเป้าหมายของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

ภาพที่ 3 นักศึกษาในการเรียนรู้ตามสภาพจริงบทบาทผู้กำกับ ติดต่อ ประสานงาน

3. กลุ่มผลิตเนื้อหา

จากการศึกษา พบว่า นักศึกษาจะทำหน้าที่ในการผลิตเนื้อหาสื่อ ประกอบด้วย การเขียนบท การตั้งชื่อตัวละคร การตั้งชื่อเรื่อง การสร้างคอนเทนต์ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ รวมถึง การตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหาเพื่อนำไปผลิต ผ่านการพัฒนาทักษะการเขียน การสร้างสรรค์เนื้อหาที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย การทำงานร่วมกับทีมงานในการสร้างเนื้อหาที่สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการบูรณาการการสร้างเนื้อหาที่มีคุณค่าทางสังคมและตอบโจทย์ความต้องการของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ รวมถึงการส่งเสริมคุณค่าทางการศึกษาและสังคม

ภาพที่ 4 นักศึกษาในการเรียนรู้ตามสภาพจริงบทบาทผู้ผลิตเนื้อหา

4. กลุ่มถ่ายทำและตัดต่อ

จากการศึกษา พบว่า นักศึกษาจะมีหน้าที่ในการถ่ายทำสื่อ การใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น กล้องถ่ายภาพ แสง สี และเสียง รวมถึงการตัดต่อและแก้ไขวิดีโอให้มีความสมบูรณ์ตามที่ต้องการ เกิดทักษะการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีการถ่ายทำและการตัดต่อ การปรับแต่งและทำงานกับเครื่องมือทางเทคนิคต่าง ๆ ร่วมกับทีมผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้สื่อมีคุณภาพทั้งในด้านภาพและเสียงผ่านการบูรณาการการทำงานด้านการผลิตสื่อที่มีความปลอดภัยและสร้างสรรค์ โดยใช้เทคโนโลยีในการทำงานที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสม

ภาพที่ 5 นักศึกษาในการเรียนรู้ตามสภาพจริงบทบาทผู้ถ่ายทำและตัดต่อ

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลลัพธ์ที่ได้จากการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตในการบูรณาการการเรียนการสอนร่วมกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

1. ทักษะการประยุกต์ใช้ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ

จากการศึกษา พบว่า นักศึกษาสามารถนำองค์ความรู้ที่รับฟังจากการบรรยายและการฝึกปฏิบัติในห้องเรียนมาประยุกต์ใช้จริง เช่น ทฤษฎีการสื่อสาร การผลิตเนื้อหา การเขียนบท การตัดต่อ เป็นต้น ซึ่งผู้สอนวัดจากการเลือกเครื่องมือ เทคนิค และกระบวนการที่เหมาะสมในการประยุกต์ใช้ของนักศึกษา เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในทางปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การเลือกใช้แนวคิดการสื่อสารเพื่อสร้างสื่อที่มีคุณค่า และส่งผลกระทบเชิงบวกต่อกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มเด็กกำพร้าในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น

จากการศึกษา พบว่า เมื่อมีการเรียนรู้ในสภาพจริง ผู้เรียนจะได้ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่นในลักษณะของการทำโครงการร่วมกัน ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสาร การประสานงาน และการทำงานเป็นทีม เกิดการพัฒนาทักษะการสื่อสารที่ดีเพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ การสื่อสารต้องเป็นไปอย่างชัดเจน เปิดเผย และมีความเข้าใจในเนื้อหาที่กล่าวถึงรวมถึงการฟังอย่างตั้งใจ (active listening) เพื่อให้เข้าใจข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้อื่น นอกจากนั้นทีมที่มีสมาชิกหลากหลายมักมีมุมมองที่แตกต่างกัน ซึ่งการเคารพความคิดเห็นของผู้อื่นและใช้ความหลากหลายนี้ให้เกิดประโยชน์จะทำให้ทีมสามารถพัฒนาแนวคิดใหม่ๆ และแนวทางที่สร้างสรรค์

3. ทักษะการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

จากการศึกษา พบว่า ช่วงการถ่ายทำส่งผลให้ต้องเปลี่ยนตัวนักแสดง เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นักศึกษาจึงต้องหาวิธีการแก้ปัญหาในการหาตัวนักแสดงมาให้ทันตามกำหนดเวลาในการถ่ายทำ รวมไปถึงเมื่อโปรเจกต์ไม่ได้ตามกำหนดเวลา นักศึกษาต้องระบุว่าปัญหามาจากอะไร เช่น ขาดการวางแผนที่ดี หรือทรัพยากรไม่เพียงพอ นอกจากนั้นเมื่อเกิดปัญหาในช่วงการถ่ายทำต้องตัดสินใจว่าจะหยุดและแก้ไขปัญหานั้นที่หรือหาทางเลือกอื่นในการแก้ไขโดยไม่หยุดถ่ายทำ เนื่องจาก การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้ามักต้องใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในขณะนั้น ไม่ว่าจะเป็นบุคคล ความรู้ หรือเครื่องมือที่มี ซึ่งการใช้ทรัพยากรที่มีให้เกิดประโยชน์สูงสุดจะช่วยให้สามารถแก้ปัญหานั้นได้เร็วขึ้น

4. ทักษะการรับฟังและการปรับปรุงตนเอง

จากการศึกษา พบว่า ในการปฏิบัติงานจริงของนักศึกษาส่งผลให้เกิดทักษะการรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญในการปรับแก้ไขงาน ก่อน ระหว่าง และหลังการถ่ายทำ เมื่อได้รับข้อเสนอแนะแล้วนักศึกษาก็สามารถนำมาปรับใช้ในการพัฒนาการผลิตสื่อ การปรับปรุงวิธีการทำงาน การยอมรับที่จะพัฒนาความสามารถด้านนิเทศศาสตร์ผ่านการเรียนรู้ใหม่ ๆ ควบคู่ไปกับการฝึกฝนทักษะที่ต้องการปรับปรุงเพื่อให้สามารถผลิตสื่อสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพมากขึ้น

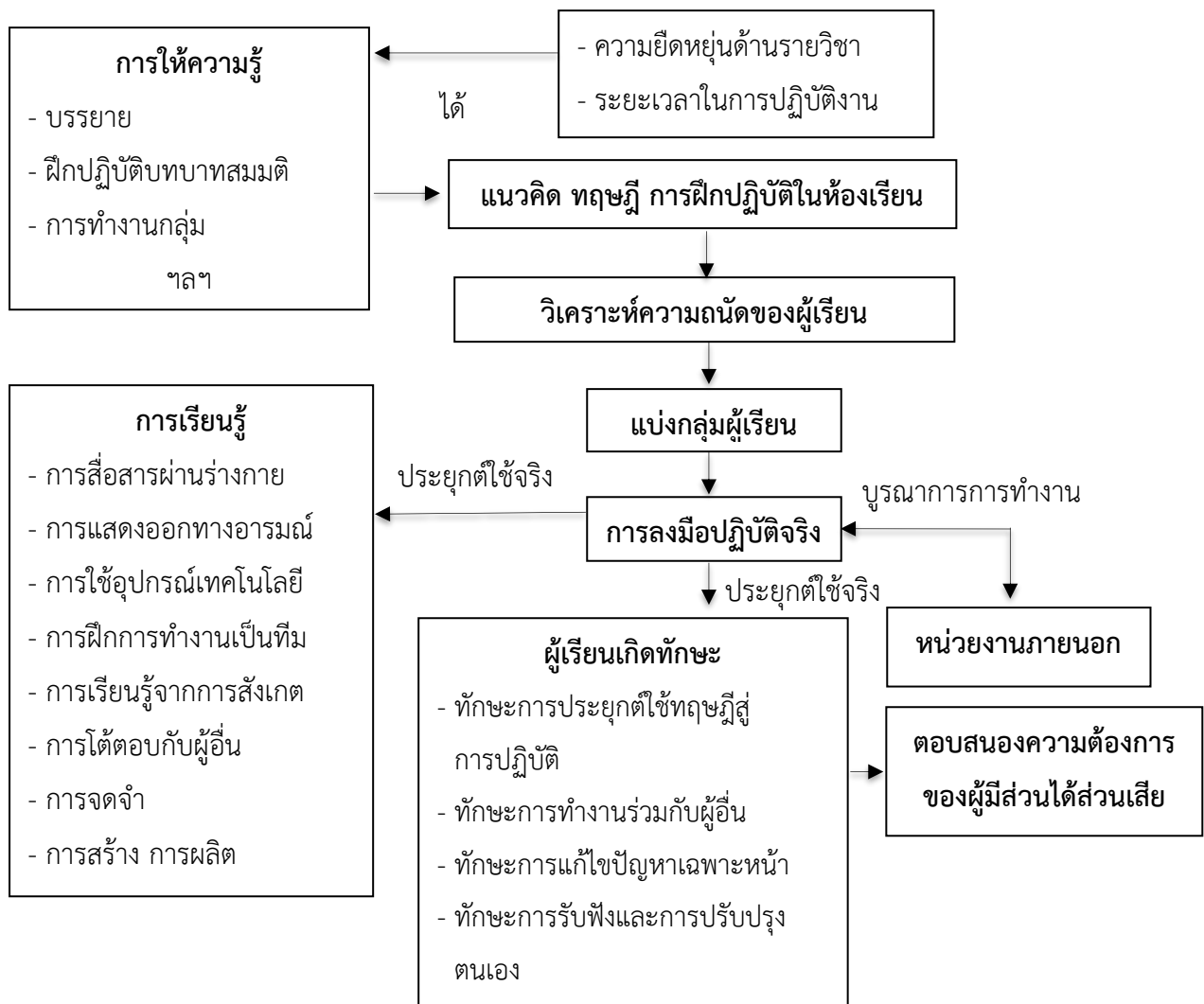
อภิปรายผล

จากการวิจัย พบว่า การวิเคราะห์กลุ่มนักศึกษาตามความถนัด สามารถจัดกลุ่มตามความถนัดออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มนักแสดง กลุ่มผู้กำกับ ติดต่อ ประสานงาน กลุ่มผลิตเนื้อหา กลุ่มถ่ายทำและตัดต่อ การวิเคราะห์กลุ่มนักศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการศึกษาพฤติกรรมและความสามารถของนักศึกษา เพื่อให้สามารถออกแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมและตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษาแต่ละกลุ่ม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง Gardner (1983) กล่าวว่า การวิเคราะห์นักศึกษาต้องคำนึงถึงความหลากหลายในการเรียนรู้และทักษะที่นักศึกษาแต่ละคนมี ซึ่งจะช่วยให้ผู้สอนสามารถเลือกวิธีการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับนักศึกษาแต่ละคน

ซึ่งการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตในการบูรณาการเรียนการสอนร่วมกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พบว่า นักศึกษามีทักษะด้านการแสดง การสื่อสารผ่านร่างกาย และการแสดงออกทางอารมณ์ การใช้อุปกรณ์เทคโนโลยี รวมถึงการฝึกการทำงานเป็นทีม ในขณะถ่ายทำ โดยการบูรณาการสร้างเนื้อหาที่มีคุณค่าทางสังคมและตอบโจทย์ความต้องการของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ รวมถึงการส่งเสริมคุณค่าทางการศึกษาและสังคม สอดคล้องกับ Bandura (1977) ที่กล่าวถึง ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ที่เน้นการเรียนรู้จากการสังเกต และการโต้ตอบกับผู้อื่น โดยเฉพาะในกรณีที่นักศึกษาได้ทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญหรือเพื่อนร่วมทีมในการผลิตสื่อ

ทั้งนี้ ผลลัพธ์ที่ได้จากการเรียนรู้ตามสภาพจริง ส่งผลให้นักศึกษาได้รับการพัฒนาทักษะการประยุกต์ใช้ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ทักษะการรับฟังและการปรับปรุงตนเอง เป็นทักษะที่สามารถนำไปปรับใช้ได้ สถานการณ์จริงของการทำงานในปัจจุบัน ซึ่งจำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพ นอกจากนี้ พิชชาญา เจริญกิจวัฒนา และรัตนพงษ์ สอนสุภาพ (2567) ได้กล่าวว่า สายอาชีพนิเทศศาสตร์ในยุค Disruptive Technology เป็นสายงานที่ต้องใช้ไอเดีย ความคิดสร้างสรรค์ และประสบการณ์ของมนุษย์เพื่อออกมาถ่ายทอดให้แก่มนุษย์ด้วยกัน ยากที่จะให้เทคโนโลยีมาทำงานแทนที่ได้ ซึ่งการใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Bloom's Taxonomy ในการวางแผนการสอน โดยการสร้างกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาทักษะการคิดอย่างลึกซึ้งตั้งแต่การจดจำ (Remember) ไปจนถึงการสร้าง (Create) (Bloom, 1956) ทั้งนี้ กองยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา (2567) พบว่า สถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันพัฒนากระบวนการดำเนินงานโดยการร่วมออกแบบหลักสูตรและการดำเนินงาน จะส่งผลให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีคือ ได้กำลังคนที่มีความสมรรถนะสูง โดยขึ้นอยู่กับความยืดหยุ่นด้านรายวิชาและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ดังนั้น องค์ความรู้ใหม่ในการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักศึกษาผ่านการบูรณาการเรียนการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานภายนอกสามารถนำเสนอได้ดังนี้

ภาพที่ 6 องค์ความรู้ใหม่ในการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักศึกษา

ผ่านการบูรณาการการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานภายนอก

จากภาพที่ 6 จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักศึกษาผ่านการบูรณาการการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานภายนอก ควรเริ่มต้นจากความยืดหยุ่นด้านรายวิชาและการกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงานจริงของนักศึกษา โดยผู้สอนควรมีเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายในห้องเรียนเพื่อให้นักศึกษาสามารถนำแนวคิด หลักการ ทฤษฎีมาปฏิบัติใช้ได้จริง ซึ่งก่อนการเรียนรู้ตามสภาพจริง ผู้สอนควรวิเคราะห์ความถนัดของนักศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีความสุขกับการทำงานและสามารถนำความรู้ที่มี ทักษะที่มี รวมไปถึงความชอบส่วนตัวไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานจริง ผ่านการบูรณาการกับหน่วยงานภายนอกตามศาสตร์ที่ศึกษามา

เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม อาทิ หลักสูตร ผู้สอน นักศึกษา รวมไปถึงสถานประกอบการ หรือหน่วยงานภายนอก

ข้อเสนอแนะ

1. คณะที่มีการพัฒนาหลักสูตรด้านนิเทศศาสตร์สามารถใช้เป็นโมเดลในการออกแบบหลักสูตรเพื่อจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงในลักษณะการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานภายนอก
2. สถาบันการศึกษาควรมีความยืดหยุ่นในเรื่องของรายวิชาและระยะเวลาในการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักศึกษาเพื่อไม่ให้เกิดข้อจำกัดมากเกินไป รวมไปถึงโอกาสที่จะได้หน่วยงานที่หลากหลายในการบูรณาการการทำงานร่วมกัน

บรรณานุกรม

- กองยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา. (2567). *การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยแห่งความสำเร็จของหลักสูตรสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานในการสร้างสมรรถนะบัณฑิตไทยให้พร้อมสู่โลกแห่งการทำงาน*. สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- คณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรนิเทศศาสตร์บัณฑิต. (2568). *รายงานผลการศึกษาความต้องการจำเป็นและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในการปรับปรุงหลักสูตรนิเทศศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์*. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- น้ำฝน แหวนเงิน. (2567). การเรียนการสอนนิเทศศาสตร์ในยุคดิจิทัล: นวัตกรรมและแนวทางใหม่ในการศึกษา. *วารสารปัญญาลิขิต*, 6(2), 28-40.
- พิชชาญา เจียมกิจวัฒนา, และรัตนพงษ์ สอนสุภาพ. (2567). ความก้าวหน้าที่ยั่งยืนสายอาชีพนิเทศศาสตร์ในจังหวัดเชียงใหม่. *วารสารปรัชญาปริทรรศน์*, 29(2), 79-90.
- วิเลศ ภูริวัชร. (2568). *Future of Jobs 2025*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริระ ประเสริฐศักดิ์, อรุณกมล จันทรส, กาญจนา บุญส่ง, และนิภา เพชรสม. (2566). การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงในยุคดิจิทัล. *วารสาร มจร เพชรบุรีปริทรรศน์*, 6(2), 83-99.
- Bandura, A. (1977). *Social learning theory*. Prentice-Hall.
- Beard, C., & Wilson, J. P. (2006). *Experiential learning: A best practice handbook for educators and trainers*. Kogan Page.
- Bloom, B. S. (1956). *Taxonomy of educational objectives: The classification of educational goals*. Longmans, Green.

- Gardner, H. (1983). *Frames of mind: The theory of multiple intelligences*. Basic Books.
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Prentice-Hall.
- Kolb, D. A. (2015). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development* (2nd ed.). Pearson Education.